

گفت‌وگو با شهرام نوشیر، هنرمند تئاتر کشور و داور جشنواره بین‌المللی هنرهای شهری مشهد

حرفه‌ای‌گری عامل موفقیت تئاتر خیابانی است

الهام ظریفیان

گفت‌وگوی ویژه

شهرام نوشیر متولد ۱۳۴۶ در آبادان و ساکن تهران است. او دارای مدرک درجه‌۲ هنری در رشته کارگردانی است و تاکنون در بیش از هفتاد اثر نمایشی و پرفورمنس در مقام نویسنده، بازیگر، پرفورمر و طراح صحنه و نور حضور داشته است. بیش از بیست دیپلم افتخار، لوح تقدیر و تندیس از جشنواره‌های استانی، ملی و بین‌المللی دارد و هنرمند برگزیده جشن تئاتر ایران در سال ۸۸ ومدیر هنری برگزیده همین جشن در سال ۹۲ است. او در سی سال سابقه اجرایی‌اش چندین سال معاون مرکز هنرهای نمایشی، مدیر تئاتر خیابانی ایران، دبیر شورای امور هنرهای قرآنی ایران و هم‌چنین مدیر اجرایی، مشاور هنری، داور، کارشناس، مدرس، ناظر ودبیر جشنواره‌های هنری مختلف بوده است. او در سال ۹۶ به‌عنوان داور به جشنواره استقبال از بهار فیروزه‌ای مشهد پیوست و از آن سال تاکنون در مقام داور و مدرس این جشنواره حضور داشته است. او در جشنواره هنرهای شهری در بهار ۱۴۰۲ نیز به‌عنوان داور و مشاور در کنار هنرمندان هنرهای نمایشی و تئاتر خیابانی حضور دارد و قرار است تا پایان این جشنواره آن‌ها را همراهی کند. به مناسبت آغاز داور۱ ها و انتخاب طرح‌های برگزیده، با او درباره روند داور۱، انتخاب و اجرای آثار نمایشی این جشنواره گفت‌وگوی کوتاهی داشتیم که در ادامه می‌خوانید.

● از جشنواره هنرهای شهر۱ نوروز ۱۴۰۲ بگوئید.

طرح‌هایی که به دبیرخانه جشنواره هنرهای نمایشی ارسال شدند چطور بودند و روند داور۱ به چه صورت بود؟
حدود ۱۶۰ کار در مرحله اول انتخاب کردیم. از هنرمندان خواسته شده بود ایده‌هایشان را مطابق محورهایی که برایشان تعریف کرده بودند بفرستند. در بیشتر مواقع، هنرمندان شرکت‌کننده در جشنواره‌ها بیش از آنکه در ارائه ایده توانمند باشند در اجرا توانمندند. این مشکل را در بخش صحنه‌ای تئاتر هم داریم. یعنی بیش از آنکه متون فاخر۱ داشته باشیم اجراکننده‌های خوبی داریم. در بخش تئاترهای محیط۱ و فضای باز، ایده‌ای که نویسنده می‌نویسد

می‌تواند دو خط یا حتی یک خط باشد اما بیشتر عزیزان به توضیح خلاصه صحنه و شیوه اجرایی‌شان اکتفا می‌کنند. کم پیش می‌آید که با نویسنده‌ای طرف باشیم که ایده نمایشی را بشناسد و آن را بنویسند. همه آثار خوانش و نظر هر سه داور لحاظ می‌شد. آثار۱امشروط می‌شدند یا در اولویت قرار نمی‌گرفتند یا مورد قبول واقع می‌شدند. بعد از آن، مرحله بسط و گسترش ایده است. به این ترتیب، به آثار منتخب زمان داده می‌شود ایده‌شان را گسترش بدهند

و رویکرد اجرایی‌شان را بگویند. آثار انتخاب شده بین داوران تقسیم شدند که داوران آن‌ها را تا مرحله نهایی شدن راهنمایی کنند. در این مرحله، مواردی را که مدنظرمان است و به محورهای مورد تأکید جشنواره، محتوا و فکر اصلی نویسنده برمی‌گردد به هنرمندان می‌گوئیم. سادگی و عام‌فهم بودن، انسجام و سیر منطقی رویدادها، نحوه ارائه اطلاعات، به‌کارگیری انواع شیوه‌های روایتی، طراحی شخصیت‌ها، شیوه‌های اجرایی متناسب با طرح و ایده برای ما خیلی مهم است. ما به خلاقیت‌ها و نوآوری‌هایی نگاه می‌کنیم که طراح نمایش طی این مدت توانسته است روی ایده‌اش ارائه بدهد. اگر کار آیینی است یا بر اساس یک پژوهش انجام شده است، از اومی خواهیم منابع مورد استفاده‌اش را ارائه‌کند. در مرحله آخر، تعدادی برای عقد قرارداد و اجرا انتخاب می‌شوند.
● در مرحله بعد، یعنی بعد از مشاوره که تیم‌ها برای اجرا می‌روند، هم چنان شما با آن‌ها همراه هستید؟
این را باید دبیر مشخص کند. سال‌های گذشته، تا

سادگی و عام‌فهم بودن، انسجام و سیر منطقی رویدادها، نحوه ارائه اطلاعات، به‌کارگیری انواع شیوه‌های روایتی، طراحی شخصیت‌ها، شیوه‌های اجرایی متناسب با طرح و ایده، شاخص‌هایی هستند که برای ارزیابی آثار خیلی مهم‌اند

در اجرا به‌کمکش بیاید و کار را به آن نقطه کیفی‌ای که مدنظر جشنواره است برساند. هرچند این شیوه نوعی ضعف است ولی جشنواره دارد این ضعف‌ها با نوع فراخوان و داور۱ همراه با مشاوره پوشش می‌دهد. نتیجه‌اش در سال‌های آینده این می‌شود که رزومه‌را خیلی وارد قضیه نکنند. فرصت‌ها به صورت حرفه‌ای و آموزشی در اختیار هنرمندان قرار می‌گیرند. یعنی صرفاً نمی‌خواهیم یک رقابت باشد. می‌خواهیم رقابت به گونه‌ای باشد که نتیجه آن برای تماشاگر رضایت‌بخش باشد. اگر این رویکرد تداوم داشته باشد، مطمئن هستم سال‌های آینده

برای حاج قاسم نگاهی به هنرنمایی ۲۵۰ هنرمند کشور در حرم مطهر رضوی

گروه هنر

گزارش روز

این روزها امام رضا^(ع) میزبان است، میزبان میهمان‌هایی که به سفارش شهید قاسم سلیمانی آمده‌اند. ۲۵۰ هنرمند از نقاط مختلف کشور، عاشقانه و دست پر برای حاج قاسم، در مشهد مقدس دور هم جمع شده‌اند تا هر کدام با هنری که آموخته‌اش را حاجی بگوید، به گزارش‌ش ایرنا، هنرمندانی از رشته‌های نقاشی، نگارگری، خوش‌نویسی، پوستر، تایپوگرافی و تصویرسازی در رویداد ملی هنری «جان‌فدا، شرکت‌کرده‌اند و از ۳۰ آثر تا امروز، در قم قرار است آثار هنری خود را خلق کنند. هرکدام از آن‌ها روایتی از حضورشان در این رویداد دارند.

● با هنرم ازاز حاج قاسم می‌گویم
از قم آمده است، سرد و گرم روزگار را چشیده است، تصویرسازی را آموخته است، تا گاهی از دلش برای خودش هنر خلق کند. او چهل ووش سال است. خدیجه حسینی ۲۷ سال نقاشی و بیست سال تصویرسازی در کارنامه دارد و یکی از شرکت‌کنندگان رویداد «جان‌فدا، است. خودش می‌گوید همیشه دوستدار کار کردن برای شهدا بوده است. امروز هم آمده است از حاج قاسم با هنرش بگوید.

می‌گوید حاجی را قبل شهادت نمی‌شناخته و گاهی ناشر را در شبکه‌های اجتماعی شنیده بوده و بعد از سیزدهم دی ۱۳۹۸ بیشتر و بیشتر او را شناخته

زمان اجرا در کنار دوستان بودیم و به لحاظ کیفی تأثیر می‌گذاشتیم. خوشبختانه جشنواره دارد به یک با لاندگی می‌رسد. اوایل احساس می‌کرد تا مراحل پایانی باید کنار هنرمند باشیم. می‌خواست خاطرجمع شود چیزی که در خیابان اجرا می‌شود به لحاظ کیفی دارای استاندارد‌های خاصی که مدنظرش است باشد. آثار همین‌طور که کار دارد پیش می‌رود آموزش را هم به شکل حرفه‌ای دارد پیش می‌برد. هر بار حرفه‌ای‌تر نگاه می‌کند و آن مقطعی را که گذرانده است تکرار نمی‌کند. پله‌های روبه‌رشد را کم‌کم برمی‌دارد و یکدفعه پرش‌های هیجانی ندارد. کاری نمی‌کند که سال قبل زیربنای

آن را نچیده باشد. امسال ایده‌ها را در کنار رزومه اعضای تیم پذیرفته است. یعنی ممکن بود ایده‌ای را بعد از بررسی مشروط کنیم اما با بررسی رزومه متوجه می‌شدیم این آدم می‌تواند به مرحله بعدی بیاید و ایده را گسترش بدهد. این‌طور نبود که طرح را فقط بر اساس ایده کنار بگذاریم. رزومه افراد خیلی مهم بود چون امکان دارد طرح و ایده اولیه خیلی منسجم و کامل نباشد ولی کسی که آن را ارائه داده است تجربه کاری بسیاری دارد. تجربه می‌تواند

در اجرا به‌کمکش بیاید و کار را به آن نقطه کیفی‌ای که مدنظر جشنواره است برساند. هرچند این شیوه نوعی ضعف است ولی جشنواره دارد این ضعف‌ها با نوع فراخوان و داور۱ همراه با مشاوره پوشش می‌دهد.

نیجه‌اش در سال‌های آینده این می‌شود که رزومه‌را خیلی وارد قضیه نکنند. فرصت‌ها به صورت حرفه‌ای و آموزشی در اختیار هنرمندان قرار می‌گیرند. یعنی صرفاً نمی‌خواهیم یک رقابت باشد. می‌خواهیم رقابت به گونه‌ای باشد که نتیجه آن برای تماشاگر رضایت‌بخش باشد. اگر این رویکرد تداوم داشته باشد، مطمئن هستم سال‌های آینده

از پدر دوستش گفت که وقتی در کربلا به کمک احتیاج داشته، حاج قاسم خودمانی و بدون تشریفات اداری کمکش کرده است. خدیجه هم چنان که حرف می‌زند بغض می‌کند. تصویر شهید زیر دستش است، یکی از همان عکس‌های زیبایی حاجی که در خودش هم اقتدار دارد هم مهربانی، از همان پرتره‌هایی که دشمن با دیدنش می‌ترسد و محبان شهید با آن زندگی می‌کنند. شهید در تصویر خدیجه سقا شده است. همانند عباس بن علی در کربلا. خدیجه برای تصویرش روایتی دارد. می‌گوید باید راه شهدا را ادامه داد مانند حاج قاسم که راه امام حسین^(ع) را پیش گرفت.

● نایب زیاره حاج قاسم
نامش مرضیه است. مرضیه علیدوست چهل و یک‌ساله است. او هم مانند خدیجه حسینی از قم آمده است تا با هنرش از حاج قاسم بگوید. نقاشی خوانده و تخصصش سیاه قلم و مداد رنگی است. از حاجی با سیاه قلم کار می‌کند. درست مانند جادر سیاهی که همه ما ۱۳ دی دست‌های آلوده ظلم و استکبار روی سمران کشید اما تصویر شهید بین سیاهی قلم هم نور دارد و نور می‌دهد. به مرضیه می‌گویم: حرف بزن. هر چه دلت می‌خواهد بگو. چرا به این رویداد آمده‌ای؟ مرضیه لیخندی هم‌زمان با بغض دارد و می‌گوید: «برای حاج قاسم»، نکته‌ای که باعث شد سمت مرضیه بروم همین بود. او پرتره حاج قاسم را چنان با دقت و ظرافت می‌کشید و چنان محبتی در کار داشت که گویی پرتره‌پرش را نقش می‌بست.

عکس ژانلین است

بچینند. امیدوارم چنین اجراهایی در فرایند پایانی مقایسه با سال‌های پیش بوده است.

● به نظرتان طرح‌هایی که به جشنواره ارسال شده‌اند آن قدر ظرفیت دارند که با تئاترهای خیابانی و میدانی مشهد مقایسه شوند؟
هنوز در بخش ایده هستیم و به لحاظ اجرایی به هیچ‌وجه نمی‌توانیم الان قضاوت با مقایسه‌ای داشته باشیم. هنوز نمی‌دانیم دوستان طرح‌ها را به چه شکلی اجرا خواهند کرد.
● امسال برای اولین بار تقرارن نوروز و ماه رمضان را داریم. فکر می‌کنید هنرهای نمایشی چقدر بتوانند به این موضوع ادای دین دهند؟

نگاه حرفه‌ای‌گری خیلی بر این رویکرد مؤثر است. این نگاه روی کاغذ شدنی است. در فراخوان هم

اشاره شده و می‌شود از هنرمندان درخواست کرد اما این کار بسیار سختی است که بخواهند دو پارامتری را که جنسشان با هم متفاوت است، نه اینکه مخالف هم باشند، بخواهید با هم کار کنید.

من به عنوان یک هنرمند می‌گویم که طرح کردن آن روی کاغذ و انتظار ایجاد آن از سوی غیرتئاتری‌های یعنی مسئولان و سیاست‌گذارانی که هنرمند نیستند، خیلی ساده است

اما در پیکره این سیستم، آدم‌هایی هستند که هم مسئول‌اند هم هنرمند از جمله دبیر جشنواره. این آدم‌ها خودشان می‌دانند این کار بسیار سخت است و هنرمندان اگر بخواهند این دو را در

یک اثر لحاظ کنند، باید خیلی هوشمندانه کار کنند اما شدنی است. اما اگر بخواهم به عنوان داور نظر بدهم، می‌گویم همه آثاری که برای مشاوره انتخاب شدند تمام تلاششان را کرده بودند بتوانند خود را به این دو موضوع نزدیک کنند و پاسخ‌گوی فراخوان باشند. ما در مشاوره‌ها خیلی

روی محورهای مورد نظر فراخوان تأکید داشتیم.

باید خیلی خلاق باشند که بتوانند قابلیت‌های اجرایی متفاوتی را کنار هم

عکس عیلا مستگانی اشوراز

می‌گوید آدم هر کسی را بیشتر دوست داشته باشد، چهره‌اش را با ظرافت و دقت بیشتری نقاشی می‌کند. حاجی پدر است برای همه ما. مرضیه از حسی می‌گوید که خودم به محض ورود به ضریح امام رضا^(ع) داشتم، بانی زیارت همه ما حاج قاسم است.

امام رضا^(ع) طلبید و حاجی دعوتمان کرد. مرضیه معین‌الدین هم شهری حاج قاسم سلیمانی هم زیارت کرده است اما ای کاش همه زوار این دین را احساس کنند که امنیت امروز ما و راحتی زیارت ثامن‌الحجج^(ع) به علت تدابیر و رشادت‌های پدران‌ه حاج قاسم است. این را عارفه به من یادآوری کرد.
● حاج قاسم را قبل از شهادت می‌شناخت
عارفه معین‌الدین هم شهری حاج قاسم است. کرمان زندگی می‌کند و تهران درس می‌خواند. دانشجوی گرافیک، تصویرسازی و تایپوگرافی است. اوحاج قاسم را از قبل از شهادت می‌شناخت. می‌گوید حاجی خانه خودش در کرمان را بیت‌الزهرا کرده بود و هر سال ایام فاطمیه همراه خانواده به آنجا سفر می‌کرد. کرمانی‌ها با حضور حاجی احساس امنیت می‌کردند اما از آن

خوش ندیدیم.

خوش ندیدیم.

خوش ندیدیم.

چارسوق هنر

تمدید مهلت ارسال آثار سرود به «روایت سرباز»

مهلت ارسال آثار برای شرکت در رویداد سرود «روایت سرباز» تا روز شنبه، سوم دی‌ماه، تمدید شد. به گزارش شهرآرا، رویداد سرود «روایت سرباز» در قالب دومین جایزه هنری بنیاد رودکی در ایام سومین سالگرد شهادت حاج قاسم سلیمانی در تالار وحدت برگزار می‌شود. بر اساس اعلام دبیرخانه این رویداد، مهلت ارسال آثار در پی استقبال گروه‌های هنری تا سوم دی تمدید شد. تعدادی از گروه‌های سرود منتخب از سراسر کشور که برای سردار دل‌ها همنوایی و همخوانی کرده‌اند، در آیین دومین جایزه هنری بنیاد رودکی حضور دارند. آثار تعدادی از گروه‌های سرود به دبیرخانه این رویداد رسیده است و سایر گروه‌های سرود متقاضی که تاکنون آثار آن‌ها شناسایی یا دریافت نشده است، می‌توانند آثار تولیدی خود را تا ۳ دی‌ماه در قالب فایل صوتی (mp3) همراه با درج مشخصات دقیق صاحب اثر، سرپرست و اعضای گروه (نام و نام خانوادگی کم ملی و شماره همراه) به نشانی ایمیل soroud@soleimani.ir ارسال و در این رویداد هنری شرکت کنند. علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر درباره این رویداد به تارنمای مکتب حاج قاسم به نشانی soleimani.ir مراجعه کنند یا دبیرخانه رویداد هنری با شماره ۶۶۷۳۱۱۱۳-۰۲۱ در ارتباط باشند.

اکران «بی‌آبان» بعد از آبان

فیلم سینمایی «بی‌آبان» به کارگردانی مهرداد کوروش نیا از ابتدای آذر در گروه سینمایی هنر و تجربه اکران می‌شود. این فیلم به تهیه‌کنندگی علی‌محمد قاسمی با-هنرمندی

بازیگرانی همچون رضا اخلاقی راد، علیرضا استادی، نسیم ادبی و صحرا اسداللهی، داستان جنگلبانی به نام آبان است که در ماه ازدواج خود به کشتن غیرعمد دختر بچه‌ای متهم می‌شود و پس از این اتفاق، دچار مشکلاتی می‌شود که برای او قابل پیش‌بینی نیست. مهرداد کوروش نیا فیلم‌نامه‌نویس و نمایشنامه‌نویس شناخته‌شده عرصه هنرهای تصویری و نمایشی است و نویسندگی فیلم‌نامه‌های سریال‌هایی همچون «کرگدن» و «ممنوعه» و نمایشنامه‌هایی همچون «کاپوس یک رؤیا» و «عزازیل» را برعهده داشته است.

نماینده ایران از رقابت در اسکار امسال جاماند

آکادمی اسکار فهرست‌های کوتاه ۱۰-بخش اسکار ۲۰۲۳ را منتشر کرد که در بخش اسکار بهترین فیلم بین‌المللی آن نام نماینده ایران به چشم نمی‌خورد. امسال فیلم سینمایی «جنگ جهانی سوم» به کارگردانی هومن سیدی به نمایندگی از سینمای

ایران در بخش بهترین فیلم بین‌المللی اسکار ۲۰۲۳ شرکت کرده بود که از راه یافتن به فهرست پانزده فیلم برگزیده ابتدایی بازماند. در این بخش، هشت فیلم از اروپا، چهار فیلم از آسیا، دو فیلم از آمریکای لاتین و یک فیلم از قاره آفریقا حضور دارند. پاکستان برای نخستین بار یک نماینده در فهرست ابتدایی بهترین فیلم بین‌الملل آکادمی اسکار دارد و الخاندرو گونزالس ایناریتو، فیلم‌ساز نامدار مکزیکی، برنده اسکار، سومین بار بخت خود را برای بردن اسکار این بخش با «باردو» می‌آزماید. او پیش‌تر با «زندگی سگی» در ۲۰۰۰ و «بیوتیفول» در ۲۰۱۰ نامزد اسکار شده بود. فرانسه، کره جنوبی، اتریش و آرژانتین همراه با نماینده مکزیکی از بخت‌های اصلی حضور در فهرست پنج نامزد نهایی هستند و «در جبهه غرب خبری نیست» آلمان هم جز بخش بهترین فیلم بین‌الملل. در فهرست نامزدهای ابتدایی چهار بخش دیگر اسکار ۲۰۲۳ حضور دارد. اعضای رأی‌دهنده آکادمی اسکار خارج از مرزهای آمریکا حدود ۲۲ درصد از ۱۰ هزار عضو تقریبی آکادمی هستند. رأی‌گیری برای برگزیدن نامزدهای نهایی ۱۲ تا ۱۷ ژانویه انجام و فهرست نامزدهای اسکار ۲۴ ژانویه اعلام می‌شود. زمان برگزاری نودوپنجمین دوره مراسم اهدای جوایز اسکار هم ۱۲ مارس ۲۰۲۳ در هالیوود است.

لالایی مادران در یک برنامه تلویزیونی

برنامه «لالایی» اولین برنامه تلویزیونی است که در آن مادران برای کودکان‌شان لالایی می‌خوانند. سید احسان حسینی، تهیه‌کننده و کارگردان برنامه «لالایی»، درباره سمت مخاطبان گفت: این برنامه چند طیف مخاطب

دارد. طیف اول که جامعه آماری اصلی این برنامه‌اند مادران و زنان ایرانی‌اند که تا این قسمت که پیش شده است، پیام‌های رضایت‌بخشی از سوی آن‌ها داشته‌ایم. طیف بعدی اقوام مختلف ایرانی‌اند که لالایی بیابانگر بخشی از ادبیات منطقه و خطه آن‌هاست. این مخاطبان نیز با فرستادن فیلم‌ها در پوشش این برنامه رضایت‌خود را اعلام کرده‌اند و همپای برنامه‌قسمت ۳۵ قسمت پیش می‌روند. او در ادامه با اشاره به اینکه تا کنون حدود ۳۵ قسمت از این برنامه پخش شده است توضیح داد: عمدتاً بزرگ‌ترین چالشی که برنامه‌های گفت‌وگومحور با آن روبه‌رو هستند بخش مهمان است. این برنامه نیز از این قاعده مستثنا نیست. در این برنامه برای مهمانان، بیش از ۱۵۰ نفر را بررسی کردیم که همواره تیم تحریری برنامه تا روز ضبط هر قسمت با مهمانان در ارتباط بودند. نکته قابل توجه این است که «لالایی» اولین برنامه تلویزیونی‌ای است که اجازه دارد مادران در آن لالایی بخوانند. این، خود، یکی از مبحث‌های مهم در ساختار این برنامه است.